

Memo van de gedeputeerde

drs. H.J.A. van Merrienboer
Gedeputeerde Ruimte en Wonen

Onderwerp

Besluit minister Wiebes over traject Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg)

Datum

1 oktober 2019

Documentnummer

4586838

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Van

H.J.A. van Merrienboer

Telefoon

(073) 681 21 77

Email

hvmmerrienboer@brabant.nl

Bijlage(n)

2

Geachte Statenleden,

Op 24 mei 2018 heb ik toegezegd u te informeren over het besluit van de Minister aangaande dit advies van de regio over het traject 380KV.

Hierbij informeer ik u over het besluit dat Minister Wiebes op 24 september middels een brief aan de Tweede Kamer heeft gedeeld. Voor het definitieve tracé heeft de minister grotendeels het advies van de samenwerkende overheden gevolgd. De samenwerkende overheden zijn hier erg blij mee.

De minister geeft echter ook aan dat de regio in veel gevallen, maar niet alle, aannemelijk heeft gemaakt dat de maatschappelijke meerwaarde van bepaalde oplossingen opweegt tegen de meerkosten.

Voor het uitwerkingsgebied 6 Moerdijk-Zevenbergschen Hoek heeft de minister helaas de voorkeursvariant van de regio niet overgenomen. De minister is van mening dat de meerkosten niet opwegen tegen de opbrengsten (7 tot 8 minder gevoelige bestemmingen).

Ook voor uitwerkingsgebied 9 's Gravenmoer heeft de minister besloten het advies voor een extra knik niet over te nemen, omdat deze niet leidt tot minder gevoelige bestemmingen en geen betere score levert op landschap, natuur en nettechniek en wel €20 miljoen extra kost.

De samenwerkende overheden zijn voornemens een reactie te sturen aan de minister en ook hun teleurstelling wat betreft Zevenbergschen Hoek te uiten.

In de bijlagen vindt u de brieven van de minister aan de Tweede Kamer en aan de samenwerkende overheden.

Met vriendelijke groet,

drs. H.J.A. van Merrienboer

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk

DGKE-WO / 19224747

Datum **24 SEP. 2019**

Betreft Uitwerking voorgenomen tracé voor hoogspanningsverbinding Zuid-
West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg)

Geachte Voorzitter,

Om de leveringszekerheid te garanderen is een uitbreiding nodig van de landelijke transportcapaciteit van het hoogspanningsnet tussen Borsele en Tilburg. Aan het Zeeuwse deel van deze verbinding wordt inmiddels gebouwd. Voor het Brabantse deel tussen Rilland en Tilburg (project Zuid-West 380 kV Oost) heb ik u bij brief van 7 juli 2017¹ geïnformeerd over het voorgenomen tracé. Met deze brief breng ik u op de hoogte van de voortgang van de uitwerking van het voorgenomen tracé.

Proces

De uitwerking van het voorgenomen tracé uit 2017 tot een definitief tracé voor een Rijksinpassingsplan geschiedt in de geest van de Omgevingswet. TenneT en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) hebben in nauwe samenwerking met belanghebbenden (overheden, inwoners, bedrijven, belangenorganisaties) geïdentificeerd in welke gedeelten van het voorgenomen tracé extra aandacht voor de ruimtelijke inpassing noodzakelijk was. Dit heeft geresulteerd in elf uitwerkingsgebieden waar nadere keuzes gemaakt moesten worden. Voor ieder van die elf gebieden heeft TenneT vervolgens samen met de belanghebbenden (veelal omwonenden, bedrijven en lokale overheden) in ontwerpateliers vastgesteld wat mogelijke varianten zouden zijn.

Voor alle realistische varianten zijn de effecten op milieu, nettechniek, omgeving en kosten in kaart gebracht. De effecten zijn ook met de belanghebbenden besproken. De complete analyse en de input van de belanghebbenden daarop heeft TenneT opgenomen in een Integrale Effectenanalyse (IEA), het zogenaamde Projectboek 3. Dit projectboek² bevat naast de mening van de belanghebbenden alleen feitelijke informatie. Zowel TenneT als het Ministerie van EZK hebben vooraf geen weging toegekend aan de verschillende effecten per variant en ook geen uitspraak gedaan over de proportionaliteit van de kosten van bepaalde varianten in relatie tot de maatschappelijke meerwaarde. TenneT en de belanghebbenden hebben geprobeerd alle belangen die relevant zijn voor de

¹ Voorkeursalternatief voor hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg) - 29023-217

² <https://projecten.tennet.eu/zuid-west-380-kv-oost-projectboek-3/cover/>

afweging in kaart te brengen, zoals is terug te vinden in de bij Projectboek 3 behorende procesverslagen.

Na het verschijnen van Projectboek 3 heb ik de samenwerkende overheden in de regio in de gelegenheid gesteld om mij een integraal advies over de keuze tussen de varianten in het licht van hun effecten op milieu, nettechniek, omgeving en kosten te geven. Ik heb hun daarbij gevraagd nadrukkelijk in te gaan op de proportionaliteit en redelijkheid van de varianten (in het bijzonder de verhouding tussen de maatschappelijke meerwaarde en meerkosten). De samenwerkende overheden hebben mij hun advies, dat net als in 2017 eensluidend was, op 6 juni 2019 gestuurd, met een afschrift aan de vaste commissie Economische Zaken en Klimaat van uw Kamer.

Op basis van de informatie in Projectboek 3 en het advies van de samenwerkende overheden heb ik, in afstemming met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mijn eigen afwegingen gemaakt over de voorliggende varianten. Ik heb daarbij dezelfde criteria gehanteerd als ik in mijn adviesaanvraag aan de samenwerkende overheden heb geformuleerd. Waar ik tot een andere afweging kom dan de samenwerkende overheden, komt dat doordat ik de criteria op een andere manier weeg. Zo hebben de kosten in het advies van de samenwerkende overheden een lage weging. Daar kan ik niet in meegaan. Ik ben verantwoordelijk voor de ruimtelijke inpassing van meerdere projecten die nodig zijn voor de energievoorziening en de energietransitie. Voor zover dat projecten van TenneT betreft komen de kosten uiteindelijk terecht op de energierekening van alle burgers. Om die reden hebben kosten voor de afweging die ik maak geen lage weging, maar wegen minstens even zwaar als de andere criteria.

Varianten

Voor het definitieve tracé heb ik grotendeels het advies van de samenwerkende overheden gevolgd. Ik vind dat zij in veel gevallen, maar niet in alle, aannemelijk hebben gemaakt dat de maatschappelijke meerwaarde van bepaalde oplossingen opweegt tegen de meerkosten. Ik heb in overeenstemming met het advies gekozen voor de volgende varianten zoals beschreven in Projectboek 3:

- Uitwerkingsgebied 1 Rilland-Markiezaat: variant Bruin.
- Uitwerkingsgebied 2 Brabantse Wal: variant Groen.
- Uitwerkingsgebied 3 Bergen op Zoom: Ik vraag aan TenneT om samen met de belanghebbenden een verlengd kabeltracé in de buisleidingstraat aansluitend op de Brabantse Wal nader te onderzoeken.
- Uitwerkingsgebied 4: Roosendaal-Halderberge: variant Grijsblauw.
- Uitwerkingsgebied 5: Oud Gastel-Standdaarbuiten.
 - Gedeelte Nieuwe 380 kV-verbinding Borchwerf-Pietseweg: variant Blauw.
 - Gedeelte Verplaatsing van een deel van de bestaande 380 kV-verbinding (reconstructies): variant Wit-geel.
 - Gedeelte Nieuwe 380 kV-verbinding Pietseweg-Standdaarbuiten: variant Geel.
- Uitwerkingsgebied 7 Hooge Zwaluwe: variant Donkerblauw.
- Uitwerkingsgebied 8 Geertruidenberg: variant Groen.

- Uitwerkingsgebied 9 's Gravenmoer: variant Geel (zonder de extra knik, zie hieronder).
- Uitwerkingsgebied 10 Bosroute: variant Oranje.
- Uitwerkingsgebied 11 380 kV-station Tilburg: variant A.

Voor uitwerkingsgebied 6 Moerdijk-Zevenbergschen Hoek heb ik een andere afweging gemaakt dan de samenwerkende overheden. De voorkeursvariant van de samenwerkende overheden (variant Geel) leidt tot zeven tot acht minder gevoelige bestemmingen dan het voorgenomen tracé (variant Rood), maar daar staan wel aanzienlijke meerkosten tegenover. Als ik dat vergelijk met variant Rood, dan constateer ik dat deze beter scoort op landschap, tijdelijke overlast voor bewoners, nettechniek en kosten (ruim € 11 miljoen goedkoper) dan variant Geel. Alles afwegende kom ik tot de conclusie dat de maatschappelijke meerwaarde van de variant van de samenwerkende overheden niet opweegt tegen de meerkosten. Er is immers een alternatief dat op meerdere aspecten beter scoort. Ik besef dat ik daarmee niet iedereen tevreden stel in dit gebied waar de ruimtelijke druk groot is. Ik zal daarom aan TenneT vragen bij de uitwerking van het landschapsplan extra aandacht te geven aan dit gebied.

Voor uitwerkingsgebied 9 's Gravenmoer brengen de samenwerkende overheden de wens van bewoners voor een extra knik bij variant Geel onder de aandacht. De bewoners stellen deze knik voor omdat het tracé daarmee op gerede afstand verwijderd zou zijn van zowel het dorp 's Gravenmoer als het dorp Waspik. Deze knik leidt echter niet tot minder gevoelige bestemmingen en leidt ook op landschap, natuur, nettechniek niet tot een betere score. Deze knik levert € 20 miljoen meerkosten op. Ik acht deze knik daarom niet proportioneel.

Masttypen

De Samenwerkende Overheden hebben mij geadviseerd om eenduidigheid in masttypes en -posities, passend binnen het betreffende landschap, na te streven. In het belang van een zorgvuldige afweging vraag ik TenneT voor deze hele nieuwe Zuid-West 380 kV Oost-verbinding nader te onderzoeken welk masttype in combinatie met het masttype van de bestaande verbindingen de beste bijdrage levert aan alle milieuaspecten in verhouding tot de proportionele kosten.

Vervolg

Gedurende de fase in aanloop naar de keuze van het voorgenomen tracé in 2017 tot en met de keuze uit de varianten hebben TenneT, de samenwerkende overheden en mijn ministerie op een constructieve en prettige manier samengewerkt. Ik wil die samenwerking graag voortzetten gedurende de rest van dit proces.

In november 2019 zullen TenneT en het Ministerie van EZK de gemaakte keuzen toelichten tijdens vier inloopavonden in de regio.

In het begin van 2020 zal ik het bestuurlijk vooroverleg starten over het voorontwerp voor het inpassingsplan met de betrokken gemeenten, provincies en waterschappen.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Samenwerkende overheden
T.a.v. mevrouw Van Beers en de heer Reijlink
Postbus 503
4870 AM ETTEN-LEUR

Datum

Betreft uw advies over de uitwerking van het voorgenomen tracé voor Zuid-West 380 kV Oost

Geachte mevrouw Van Beers en mijnheer Reijlink,

Hartelijk dank voor uw advies over de uitwerking van het voorgenomen tracé van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg) en de mondelinge toelichting daarop. Het advies past in de constructieve manier waarop de samenwerkende overheden zich samen met TenneT en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) inzetten om de nieuwe hoogspanningsverbinding ruimtelijk in te passen en te realiseren in een complexe omgeving. Ook daarvoor wil ik u hartelijk danken.

Varianten

Op 24 september 2019 heeft de minister een brief naar de Tweede Kamer gestuurd (bijlage), waarin hij de Kamer informeert over de voortgang van de uitwerking van het voorgenomen tracé. Ik ben verheugd u te kunnen medelen dat het tracé voor de uitwerkingsgebieden 1, 2, 4, 5, 7 tot en met 11 het tracé de door u voorgestelde route zal volgen. Ook voor uitwerkingsgebied 3 neemt de minister uw voorstel over om een verlengd kabeltracé in de buisleidingenstraat aansluitend op de Brabantse Wal nader te onderzoeken.

Voor uitwerkingsgebied 6 heeft de minister op basis van uw advies uit 2017 opdracht gegeven een planstudie uit te voeren om te onderzoeken op welke wijze tracéoptimalisaties van de nieuwe 380 kV-verbinding bij kunnen dragen aan het verlichten van de ruimtelijke druk. Deze planstudie is uitgevoerd. De minister ziet de maatschappelijke meerwaarde van de door u geadviseerde variant, maar komt tot de conclusie dat de maatschappelijke meerwaarde hiervan niet opweegt tegen significant negatieve effecten en hoge kosten. Hij kiest daar voor het voorgenomen tracé uit 2017. De minister is zich bewust impact van deze keuze op de betrokken omgeving. De minister vraagt TenneT bij de uitwerking van het landschapsplan, dat in samenwerking met de samenwerkende overheden wordt opgesteld, extra aandacht te geven aan dit gebied.

Op uw verzoek heeft de minister voor uitwerkingsgebied 9 de door de bewoners voorgestelde extra knik in overweging genomen. Hij komt tot de conclusie dat de

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

mr. S.J. van Sluis

T 070 379 6738

s.j.vansluis@minezk.nl

Ons kenmerk

DGKE-WO / 19188689

Uw kenmerk

Bijlage(n)

1

maatschappelijke meerwaarde van de extra knik niet opweegt tegen de meerkosten. De minister kiest hier voor de ook door u voorgestelde variant Geel. Wel vraagt de minister TenneT opnieuw naar het masttype te kijken.

Voor een nadere onderbouwing verwijs ik u naar de brief aan de Tweede Kamer.

Masttypen

In uw advies hebt u zich uitgesproken voor het nastreven van eenduidigheid in masttypes en –posities, passend binnen het betreffende landschap. De minister zal TenneT in het belang van een zorgvuldige belangenafweging vragen voor de hele verbinding nader te onderzoeken welk masttype in combinatie met het masttype van de bestaande verbindingen de beste bijdrage levert aan alle milieuaspecten, zoals natuur, landschap en leefomgeving, in verhouding tot de proportionele kosten.

Overige adviezen

Kosten verkabeling 150 kV bij Breda

In 2017 heeft de minister uw advies opgevolgd om de verkabeling van de 150 kV-verbinding door de Bredase wijken Haagse Beemden en Wisselaar een pilotstatus in het kader van de verkabelingsregeling toe te kennen. Er zijn geen gewijzigde omstandigheden die nu tot een andere afweging zouden leiden.

Communicatie

De samenwerkende overheden, TenneT en EZK hebben gezamenlijk een communicatiewerkgroep opgezet om afspraken te maken over de communicatie rond dit project. Ik deel uw mening over de noodzaak om elkaar en andere belanghebbenden tijdig en met respect voor elkaars rollen, taken en verantwoordelijkheden te informeren en te betrekken.

Uitkoopregeling

De uitkoopregeling waar u in uw advies naar verwijst is geen rijksregeling. Het is eigen beleid van TenneT voor het doen van aanbiedingen voor aan- of uitkoop. Het gaat daarbij om een privaatrechtelijke verhouding tussen TenneT en de betreffende belanghebbende, daar treedt het ministerie van EZK niet in. Uw adviezen over de toepassing van dat beleid breng ik onder de aandacht van TenneT.

Landschap, bos en natuur

Het ministerie van EZK werkt graag samen met de samenwerkende overheden en TenneT verder aan een ruimtelijke inpassing waarbij de schade aan de natuur- en bosgebieden en overige aanwezige landschapselementen zoveel mogelijk wordt voorkomen dan wel beperkt. Deze opgave van ruimtelijke inpassing en natuurcompensatie komt samen in het Landschapsplan.

Elektromagnetische velden

Informatie over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen zijn te vinden op de site van het RIVM en van het Kennisplatform magnetische velden en gezondheid. Ik zal TenneT vragen informatie over effecten op bedrijfsvoering (waaronder dieren) met u te delen. Nu er geen bewezen gezondheidseffecten zijn,

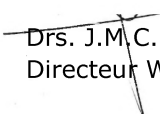
is er geen aanleiding om de effecten van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid te monitoren.

Overige aandachtspunten

De samenwerkende overheden en EZK kunnen in overleg met de belanghebbenden bezien wat de beste manier is om bouwvlakwijzigingen en verplaatsingen planologisch te regelen en ook het planologisch verwijderen van te verwijderen hoogspanningsverbindingen.

Ik zie dat er veel informatie wordt gedeeld en er veel contact is tussen de samenwerkende overheden, TenneT, de omgeving en het ministerie van EZK. Ik zal TenneT vragen eventuele onbeantwoorde vragen te beantwoorden.

Hoogachtend,

Drs. J.M.C. Smallenbroek
Directeur Warmte & Ondergrond